

आगामी आ.व. ०७५१०७६ को निति तथा कार्यक्रमहरू

- १ "हल्दीबारीको दृष्टि, कृषि र पर्यटन मार्फत समृद्धि" भन्ने मूल नारालाई स्थापित गराउनका लागि एकीकृत गाँउ विकास गुरुःयोजना तयार गरी सोही बमोजिम कार्य अधि बढाइनेछ ।
२. "फेरी पनि घुम्न जाँउ, हल्दीबारी गाँउ" भन्ने नारालाई स्थापित गर्न गाँउ क्षेत्रमा रहेका स्वर्गद्वारी, धनुषपोखरी, रमाइलो डाँडा, भेलागढी, पाथीभरा, साकेला तथा जलथल जंगल लगायतका पर्यटकीय स्थलहरूको डि.पि.आर. गरेर मात्र आगामी दिनमा योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३. "पूर्वको पर्यटकीय स्थल, हल्दीबारीको जलथल" भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा दातृ निकाय समेतको सहकार्यमा जलथल जंगललाई प्राकृतिक चिडियाखानाको रूपमा स्थापित गरी जंगल माथिबाट नै जंगली जनावरहरूको अवलोकन गर्न सक्ने गरी केबुलकार सञ्चालन गर्ने र जंगलको सिमानामा खनिएको पर्यटकीय सडक आसपास स्थानीय मेचे, सन्थाल र राजबंशी आदि जातजातिको भेषभुषा, रहनसहन तथा संस्कृति समेत प्रवर्द्धन गरी सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । यसका लागि पर्यटकीय सडक आसपास भुकम्प प्रतिरोधी एकैनासका भवनहरू निर्माण गरी होम स्टेका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४. गाँउपालिका स्थापना हुनु अधि गाँउ क्षेत्रभित्र निर्माण सम्पन्न भएका पक्की घरहरूको अभिलेख प्रयोजनका लागि घरनक्सा पास नियमित गर्न आगामी पौष मसान्त सम्मको समयावधि कायम गरिनेछ । नक्सा पास नियमितको कार्यलाई सहजीकरण गर्न एवम् पुराना घरको नक्सा निर्माण गर्न गाँउपालिकाले नै प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्था मिलाउनेछ । यसरी पौष मसान्त भित्र अभिलेख प्रयोजनका लागि नक्सापास नियमित गर्न आउने घरधनीहरूलाई घरनक्सा पास वापत् लिइने राजस्वमा ५० प्रतिशत छुटको व्यवस्था मिलाइनेछ । र आगामी दिनमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा उल्लिखित प्रावधान बमोजिम हुने गरी अनिवार्य रूपमा नयाँ भवन निर्माण गर्दा नक्सापास गर्नुपर्ने प्रावधानलाई अनिवार्यताका साथ लागू गरिनेछ ।
५. "उज्यालो गाँउपालिका" अभियानलाई कार्यान्वयन गर्न सार्वजनिक स्थलहरूमा आगामी आ.व. देखी क्रमैसग सडक बत्ती विस्तारको कार्यलाई अधि बढाइनेछ ।
६. गाँउपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गा जमिनहरूको दीर्घकालसम्म उपयोगमा ल्याउनका लागि सरोकारवालाहरूसँग समेत आवश्यक परामर्श गरी भु-उपयोग गुरुःयोजना तयारीको कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
७. गाँउपालिका क्षेत्रभित्र प्रवाह भएको विद्युतको क्षमता विस्तारका लागि गाँउपालिकाको आफ्नो स्रोत र सरोकारवाला निकायहरू समेतको साभेदारीमा टान्सफर्मर लगायत अन्य पूर्वाधारहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
८. "संसार बदल्नुछ" भने परिवर्तन आफैबाट शुरू गर्नुपर्छ" भन्ने मान्यता बमोजिम भुकम्पीय जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै सबै गाँउबासीहरूलाई भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणमा अभिप्रेरित गर्नका लागि नमूनाको रूपमा आगामी आ.व.मा गाँउपालिकाको कार्यालय भवन र बडा कार्यालयहरूको भवन भुकम्प प्रतिरोधी बनाइनेछ । भुकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गर्न चाहने स्थानीयबासीहरूलाई नक्सा पास वापत् लिइने राजस्वमा ५० प्रतिशत छुटको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ । भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणका लागि स्थानीय कालिगढहरूलाई तालिम उपलब्ध गराइनेछ ।
९. हल्दीबारी, जलथल र गोलधाप खानेपानी आयोजनालाई क्षमता अनुसार परिचालन गर्नका लागि आवश्यक स्रोतसाधनको व्यवस्था मिलाइनेछ । उल्लिखित आयोजनाको प्रभाव वाहिर

रहेका अन्य स्थानहरूमा समेत स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था मिलाउन आगामी आ.व.मा सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

१०. कम लागतमा बढी कार्य सम्पादन गर्ने ध्येयले आगामी आर्थिक वर्षदेखि आफ्नै स्रोतसाधनको प्रयोग गरेर स्थानीय खोलाहरूमा रहेका गिटि, बालुवा, ढुङ्गा नै प्रयोग गरी स्थानीय सडकहरूको मर्मतसम्भार तथा विस्तारको कार्य अघि बढाउन पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।
११. देउनिया, अदुवा, भुतुनी, भुसुडी, सापडिग्री लगायतका नदिहरूबाट हुने कटान र क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि प्राथमिकताका आधारमा तटबन्धन/बायो इंजिनियरिङ लगायतका कार्यहरू गर्न नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र दातृ निकायसँग पहल गरिनेछ ।
१२. स्थानीयबासीको दैनिक आधारभूत वस्तु तथा सेवाहरूको मागलाई स्थानीयस्तर मै सम्बोधन गर्न सक्ने गरी बजारलाई व्यवस्थित गर्न बजार विकासको गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ, यसका साथै गाउँपालिका क्षेत्रको केन्द्रमा सुविधा सम्पन्न एक आधुनिक बहुपयोगी भवन (कम्प्लेक्स) निर्माण गर्नका लागि नगर विकास कोषसँग समन्वय तथा साझेदारी गरी आगामी आ.व.बाट नै कार्यको थालनी गरिनेछ ।
१३. गाउँ क्षेत्रको गुणस्तरीय, बैज्ञानिक, सीपमूलक, रोजगारमूलक शिक्षा प्रवर्द्धन गर्नका लागि आवश्यक गाउँ शिक्षा ऐन निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । प्राविधिक, चिकित्सा, पशु, कृषि शिक्षाको प्रवर्द्धनमा विशेष जोड दिईने छ, साथै अनौपचारिक शिक्षालाई विद्यालय शिक्षासँग आबद्ध गरी आगामी ४ वर्ष भित्र गाउँलाई पूर्ण साक्षर गाउँ घोषणा गरिनेछ ।
१४. तोकिए बमोजिम योग्यता प्राप्त विपन्न परिवारका एकल महिला, शहीद परिवार, भिन्न क्षमता भएका व्यक्ति, पिछडा वर्ग आदिबासी जनजाति/लोपोन्मुख/दलित/वेपता परिवारका सदस्यलाई लाभान्वित हुने गरी कार्यविधि समेतको तर्जुमा गरी कृषि र पशु विषयको १५ महिने प्राविधिक शिक्षा विषयमा प्रत्येक वडाबाट ३/३ जना पर्ने गरी जम्मा १५ जना व्यक्तिलाई निःशुल्क प्राविधिक शिक्षा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइनेछ । यसका लागि गाउँपालिकामा “प्राविधिक शिक्षा प्रोत्साहन छात्रवृत्ति कोष” को स्थापना गरिनेछ ।
१५. लोपोन्मुख मेचे जातिको भाषा संरक्षण गर्नका लागि मेचे समुदायका विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी श्री दिपेन्द्र आधारभूत विद्यालयमा आगामी शैक्षिक सत्रदेखी मेचे भाषामा दैनिक कम्तीमा एउटा कक्षा मातृभाषा शिक्षा पढाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६. सामूदायिक विद्यालयमा पठनपाठन गर्ने अति विपन्न, अभिभावक गुमाएका, वेपता तथा शहीद परिवारका बालबालिकाहरूलाई पोशाक र पाठ्य सामाग्रीको व्यवस्था मिलाईनेछ । आफ्ना बालबालिकाहरूलाई विद्यालय नपठाउने व्यक्तिहरूलाई गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सार्वजनिक सेवा (जस्तै: सामाजिक सुरक्षा भत्ता र सबै प्रकारका सिफारिसहरु) बाट बच्चित गरिनेछ ।
१७. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सामूदायिक विद्यालयहरूमा आगामी आ.व. भित्रै विद्युत, पानी, पंखा र सुचना प्रविधिसँग सम्बन्धित आधारभूत सेवा मिलाउन सहयोग गरिनेछ ।
१८. शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि गुणस्तर खस्किएका सामूदायिक विद्यालयहरूको पहिचान गरी त्यस्ता विद्यालयका प्रधानाध्यापकसँग कार्यसम्पादन करार गरिने व्यवस्थाको थालनी गरिनेछ । यसका लागि कार्यविधि समेतको तर्जुमा गरी “शैक्षिक कार्यसम्पादन प्रोत्साहन कोष” को स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । साथै, गुणस्तर खस्किएका विद्यालयको पहिचान पश्चात त्यस्ता विद्यालयका कक्षा कोठाहरूमा सिसि क्यामरा जडान गरी गाउँपालिकाबाट नै अनुगमन गर्न सक्ने प्रणालीको स्थापना तथा विकास समेत गरिनेछ ।

२

X, ३१८८

१९. S.E.E. परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने गाँउपालिका क्षेत्रभित्रका सामूदायिक विद्यालयलाई पुरस्कृत गर्नका लागि “एक मा.वि., एक बस” को नीति अंगीकार गरिनेछ । आगामी दिनमा गाँउपालिकाको स्रोतसाधन समेतको मध्यनजर गर्दै उक्त नीति क्रमशः अन्य विद्यालयहरूमा समेत लागू गरिनेछ । साथै, हल्दीबारी क्षेत्र भित्रका सबै मा.वि. हरूले अनिवार्यरूपले पार्किङ तथा क्याण्टिन सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२०. प्रत्येक वर्ष हल्दीबारी गाँउपालिका स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा “बडास्तरीय हल्दीबारी फुटबल कप” आयोजना गरिनेछ । साथै, यस क्षेत्रमा रहेका वर्तमान तथा भुतपूर्व राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय खेलाडीहरूलाई प्रत्येक वर्ष सम्मान गर्ने संस्कारको थालनी गरिनेछ र अबका दिनदेखि त्यस्ता खेलाडीहरूमा रहेको ज्ञान, सीप र क्षमताको पूर्ण उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
२१. आगामी आ.व.देखी “अध्यक्ष-कप” को आयोजना गरी अन्तर विद्यालय स्तरीय तथा क्लब स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
२२. सामूदायिक विद्यालयमा कार्यरत सहायक कार्यकर्ताहरूको मनोबल उकास्न तथा कामप्रति थप उत्प्रेरित गर्नका लागि प्रोत्साहन स्वरूप खाजा तथा यातायात खर्च उपलब्ध गराइनेछ ।
२३. गाँउपालिकाको स्रोतको मध्यनजर गरी प्रत्येक सामूदायिक विद्यालयमा कम्प्युटर शिक्षा प्रदान गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका साथै विद्यालय सुधारका लागि आवश्यक भएमा शिक्षक दरवन्दीको समेत पुनरावलोकन गरिनेछ ।
२४. आगामी आ.व.देखी प्रत्येक सामूदायिक विद्यालयमा बाल मण्टेस्वरी कक्षा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि विद्यालयको मर्मतसम्भार, रंगरोगन लगायत स्रोतसाधनले सुसज्जित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२५. विद्यार्थी संख्या र शिक्षक संख्यामा असुहाउदो फरक देखिएका विद्यालयहरूलाई आपसमा गाभनका लागि आवश्यक प्रकृया अघि बढाइनेछ । सामूदायिक विद्यालयहरूको स्वामित्वमा रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूलाई अर्थोपार्जनका लागि उपयोगमा ल्याइनेछ ।
२६. गाँउ क्षेत्रभित्र रहेका सामूदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको सहभागितामा बार्षिक रूपमा हाजिरी जवाफ, वर्क्टिक्टिकला, गायन प्रतियोगिता लगायतका क्षमता विकास तथा प्रतिभा प्रष्टुतन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२७. गाँउ क्षेत्रभित्र रहेका संस्थागत विद्यालयहरूले शिक्षा क्षेत्रमा पुर्याएको योगदानको उच्च कदर गर्दै त्यहाँ रहेको प्राज्ञिक ज्ञान, सीप, कला र क्षमतालाई गाँउ विकासमा उपयोग गर्न सहकार्य गरिनेछ ।
२८. आगामी आ.व. देखी गाँउ क्षेत्रभित्र रहेका विद्यालयहरू मध्ये कम्तीमा १ वडा १ विद्यालयलाई क्रमशः बालमैत्री विद्यालयको रूपमा विकास गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरिनेछ । शिक्षा क्षेत्रमा हल्दीबारी गाउपालिकालाई बन्द निषेधित क्षेत्र घोषणा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२९. बातावरण, कृषि र शिक्षा क्षेत्र वीच अन्तरसम्बन्ध स्थापित गर्नका लागि प्रत्येक शैक्षिक सत्रमा कम्तीमा २ पटक गाँउपालिका क्षेत्रभित्रका सबै विद्यालयका शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी, विद्यार्थी र अभिभावकहरूलाई परिचालन गरी सार्वजनिक स्थलमा फलफुल र घाँसे प्रजातिका विरुद्धाहरू रोप्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
३०. वर्षको एकपटक गाँउपालिका क्षेत्रभित्र शैक्षिक मेलाको आयोजना गरिनेछ ।
३१. “KEEP HALDIBARI CLEAN, THROUGH GYM” अभियानको थालनी गरिनेछ । यसका लागि गाँउपालिकाका ५ वटै वडाहरूमा कम्तीमा १००/१०० जना युवाहरू समेटिने गरी Youth Gym Club को गठन गर्ने र सरसफाई, स्वास्थ्य र व्यायामसँग सम्बन्धित प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सोही क्लब मार्फत आयोजना गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३२. हल्दीबारी र गोलधाप स्वास्थ्य चौकीमा २४ से घण्टा प्रसुती सेवा उपलब्ध गराउन बर्थिङ सेण्टर स्थापनाको कार्य अधि बढाइनेछ ।
३३. ६० वर्ष उमेर पूरा भएका विपन्न ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई आफ्नो पायक पर्ने स्वास्थ्य चौकी मार्फत सुगर र प्रेसरको औषधि निःशुल्क वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३४. महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूलाई प्रेसर नाप्ने तालिम प्रदान गरी आफ्नो कार्यक्षेत्रका ज्येष्ठ नागरिकहरूको नियमितरूपमा निःशुल्क प्रेसर जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३५. स्वास्थ्य चौकी विहिन वडा नं. ३ र वडा नं. ५ मा स्वास्थ्य चौकी स्थापनाको कार्य अधि बढाइनेछ ।
३६. सामान्य स्वास्थ्य परीक्षणका लागि मोफसल धाउनुपर्ने वाध्यता अन्त्य गर्ने गाउँपालिका स्तरीय एक सुविधा सम्पन्न ल्याब स्थापनाको कार्य अधि बढाइनेछ । यसका साथै आगामी दिनमा सबै वडामा सुविधा सम्पन्न ल्याब स्थापना गर्दै लिगिने छ ।
३७. कार्यविधिको तर्जुमा गरी अति विपन्न, भिन्न क्षमता भएका व्यक्ति, एकल महिला, ज्येष्ठ नागरिकहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य वीमा गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
३८. “गरौं योग, भगाओै रोग” नारालाई कार्यान्वयन गर्ने स्थानीय योगसंग सम्बन्धित संघसंस्थाहरूलाई परिचालन गरी आवश्यक भौतिक तथा आर्थिक सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । यसका साथै आगामी दिनमा विद्यालयस्तरमा समेत योग कक्षाहरू सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३९. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउन “जनता खुशी, म खुशी” भन्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ । यसका लागि सार्वजनिक सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरूमा सक्रात्मक सोचको विकासका लागि सेवाग्राही तथा सेवा प्रदायकहरूलाई आवश्यक जागरण तथा पुनर्ताजिगीका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
४०. कर्मचारीलाई समय सापेक्ष प्रविधि मैत्री बनाउनका लागि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरिनेछ । कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्य सम्पादनका आधारमा पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गरिनेछ ।
४१. पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको आचार संहिता तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । जनप्रतिनिधी र गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सामूहिक दुर्घटना वीमा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४२. प्रत्येक आ.व. मा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उत्कृष्ट कर्मचारी, उत्कृष्ट शिक्षक तथा उत्कृष्ट स्वास्थ्यकर्मी छनोट गरी पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४३. गाउँपालिकाका हरेक गतिविधिलाई सार्वजनिक गरी पारदर्शी स्थानीय सरकारको प्रत्याभूति गाउँवासीलाई दिलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । नयाँ निर्माण गरिने कार्यालय भवनहरूमा “द्वार एक, सेवा अनेक” उपलब्ध गराउने गरि आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ ।
४४. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले प्रबन्ध गरे बमोजिम अवकास कोषको कार्यान्वयन गरिनेछ भने कल्याणकारी कोषको व्यवस्थालाई पनि जीवन्त राखिनेछ । कर्मचारी कल्याणकोषको संचालन कार्यपालिकाबाट स्वीकृत विनियामवली बमोजिम हुनेछ ।
४५. गाउँपालिका अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा भत्ता/वृत्ति पाउने नागरिकहरूको नाम दर्ता गर्ने, नवीकरण गर्ने, लगत कट्टा गर्ने लगायतका सबै कार्यलाई प्रविधि मार्फत डिजिटलाइज्ड गरिनेछ ।
४६. आगामी ३ वर्ष भित्र भापा जिल्लालाई माछा उत्पादनमा आत्मनिर्भर गराउनका लागि “हल्दीबारीको वाचा, भापाभरी माछा” भन्ने कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ । यसका लागि

४
१०३ (८०)

कार्यविधि समेतको तर्जुमा गरी आगामी आर्थिक वर्ष कम्तीमा ५० विग्रहा जमिनमा माछापालन व्यवसायका लागि अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

४७. “किसानको खुशी, पशुपालन र कृषि” भन्ने जारालाई सार्थकता प्रदान गर्न आगामी आ.व. देखी वडा नम्बर १ लाई “अर्गानिक तरकारी उत्पादन र बाखा” को पकेट क्षेत्र, वडा नम्बर २ लाई “तोरी, मौरी र चिया” को पकेट क्षेत्र, वडा नम्बर ३ र ४ लाई बाखा पालन र मौरीको पकेट क्षेत्र र वडा नम्बर ५ लाई सुँगुर तथा बँगुर र बाखा तथा मौरीको पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरी किसानहरूको उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्दै जीवनस्तर समेत अभिवृद्धि गरिनेछ ।
४८. करका दरहर उपयुक्त विन्दुमा कायम गरी कराधारलाई फराकिलो पाई आन्तरिक श्रोतलाई व्यवस्थापन गरिनेछ । जसका लागि गाउँ भित्र करका दायरामा नसमेटिएका क्षेत्रहरूलाई दायरामा ल्याउन र कर प्रणालीलाई चुस्त, दुरुस्त, छरितो, व्यवस्थित, स्वचालित र वैज्ञानिक बनाउन तत्काल विशेषज्ञ सेवा समेत लिइनेछ ।
४९. कृषि उत्पादनलाई सुरक्षित राख्नका लागि कृषि शित भण्डार (COLD STORE) निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ । जसका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग सहकार्य गरी काम अगाडि बढाईनेछ । यसका साथै गाउपालिकास्तरमा अर्गानिक कृषि उपज विक्री केन्द्र समेत स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
५०. किसानहरूको लागि वित्त, बिजन, मलखाद एवं अन्य कृषि सामाग्रीहरूको समय मै उपलब्ध हुने बातावरण मिलाउदै पशु वीमा र बाली वीमा तथा वस्तु विविधिकरण कार्यक्रम समेत सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
५१. गाउँ क्षेत्रका खेतियोग्य जमिनमा सहज सिचाई सुविधा पुऱ्याउनका लागि नहर, पैनी र कुलोहरूको दिगो संरक्षण, व्यवस्थापन तथा विकास गरिनेछ । भूमिगत सिचाई, डिप बोरीड, सतह सिचाई प्रविधिहरूको प्राथमिकतापूर्वक विकास गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
५२. गाउँ क्षेत्रमा भएका खेतियोग्य जमिनको उत्पादकत्वलाई बढोत्तरी गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । यसका लागि भू-उपयोग नीति बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । भू-उपयोग नीति तयार नहुन्जेल सम्मका लागि गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा कृषियोग्य भूमि पहिचान समिति गठन गरी १ वर्ष सम्म प्रयोजन विहिन अवस्थामा बाझो जमिन राख्ने जरगाधनीलाई गाउँपालिकाले तोकेको एकीकृत सम्पत्ति कर तथा मालपोतमा थप ५० प्रतिशत जरिवाना लिने नीति अंगिकार गरिनेछ । उल्लेखित शिर्षकबाट संकलित राजस्व रकमको ५० प्रतिशत रकम कृषि क्षेत्रको विकासका लागि सम्बन्धित वडालाई दिइनेछ ।
५३. कृषि कर्जा सरल बनाई सहलियत व्याजदरमा कृषि ऋणको व्यवस्था मिलाउन गाउँ क्षेत्र भित्र रहेका बैंक तथा बित्तिय संस्था एवम् सहकारीहरूसँग आवश्यक पहल र समन्वय गरिनेछ । बैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवायुवतीहरूलाई क्षमता र प्रमाणपत्रका आधारमा रोजगारमूलक कृषि खेतिका लागि विशेष व्यवस्था मिलाईने छ । निजहरूलाई आवश्यकता अनुसार अनुदानको व्यवस्था मिलाईनेछ । यसका साथै दर्तावाल कृषक समूह तथा फर्महरूलाई विद्युत महसुलमा अनुदानको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५४. अर्गानिक करेसावारी, बनस्पती उत्पादन गर्न गाउवासीलाई प्रोत्साहन गर्दै मानव स्वास्थ्य अनूकूल कृषि प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
५५. व्यवसायिक कृषि प्रणाली अबलम्बन गर्ने व्यक्ति, संघ संस्थाहरूको कृषि उत्पादनलाई बजारीकरण गर्न समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

५६.३.८०

४

५६. चियालाई यस क्षेत्रको आर्थिक मेरुदण्डका रूपमा स्थापित गर्ने क्रमशः आवश्यक सहयोग गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ । यसका साथै अर्गानिक चिया उत्पादन गर्ने उत्पादकहरूलाई प्रवर्द्धन गर्ने अर्गानिक मल उत्पादन विषयक, गोष्ठी तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५७. पशु चौपायाहरूको नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५८. “हल्दीबारीका महिला, विकासमा पहिला” भन्ने नारालाई व्यवहारमा लागू गरिनेछ । यसका लागि आगामी आ.व. मा साविक गोलधाप, जलथल र हल्दीबारी गा.वि.स.का सबै पुराना बडामा महिलाहरूको मात्र प्रतिनिधित्व हुने गरी टोल विकास संस्था गठन गरिने र सोही संस्था मार्फत “किसानको खुशी, पशुपालन र कृषि” कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका साथै यस क्षेत्रमा रहेका एकल महिला महिलाहरूको आय आर्जन र उच्चमशीलता प्रवर्द्धन गर्नका लागि सबै बडाहरूमा कृषि उत्पादनसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५९. लैंड्रिङ्क हिंसा न्यूनीकरणका लागि सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै लगिनेछ । सो कार्यका लागि बडा कार्यालय, टोल विकास संस्थाहरूलाई परिचालन गरिनेछ । बाल विवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह जस्ता कुरीतिहरूलाई अन्त्य गर्नका लागि पहल गरिनेछ ।
६०. महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूको क्षमता विकास र प्रोत्साहनका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
६१. महिलाले आफ्नो नाममा गाँउपालिकामा प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गर्ने उद्योगमा २० प्रतिशत, व्यापार व्यवसायहरूको दर्तामा १० प्रतिशत र नविकरणमा माथिकै बमोजिम छुट दिईनेछ । तर, बक्यौता तिर्नुपर्ने अवस्थामा उल्लेखित सुविधा प्रदान गरिने छैन ।
६२. बैंकहरू मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिनेछ भने ८० वर्ष उमेर नाघेका जेष्ठ नागरिक तथा पूर्ण अपांगता भएका तथा हिड्डुल गर्न नसक्ने जुनसुकै उमेर समूहका लाभग्राहीहरूलाई घरघरमै जनप्रतिनिधिद्वारा भत्ता पुर्याउने व्यवस्था गरिनेछ ।
६३. हरेक वर्ष जेष्ठ नागरिक दिवसका दिन हल्दीबारी गाँउपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै भन्दा जेष्ठ महिला र पुरुषलाई गाँउ माता र गाँउ पिताको उपमाद्वारा सम्मान गरिनेछ ।
६४. जेष्ठ नागरिक संस्थासंगको समन्वयमा जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरणका लागि घुम्ती शिविरको आयोजना गरिनेछ ।
६५. आगामी दिनमा यस गाँउपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने जुनसुकै प्रकृतिका सार्वजनिक संरचना अपांगमैत्री बनाईनेछ ।
६६. अपांगता भएका नागरिकले भूमि खरिद गर्दा घरबाटो सिफारिसमा लाग्ने दस्तुरमा ३० प्रतिशत छुट दिईनेछ । तर यस्तो छुट लिनका लागि अपांगता परिचयपत्र पेश गर्नुपर्नेछ ।
६७. अपांगता सम्बन्धी जुनसुकै सिफारिश निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ ।
६८. अपांगता भएका नागरिकहरूलाई गाँउपालिकाले जुनसुकै प्रकारका सिफारिश गर्दा वा व्यवसाय दर्ता वा नविकरण गर्दा लाग्ने राजश्वमा २० प्रतिशत छुट दिईनेछ ।
६९. गाँउपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवामा अपांगता तथा जेष्ठ नागरिकहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
७०. दलित तथा सीमान्तकृत समुदायको सशक्तिकरण र क्षमता विकासमा विशेष जोड दिईनेछ ।
७१. आदिवासी जनजातिको परम्परादेखि चलि आएको ज्ञान, सीप, कला, संस्कृतिको संरक्षण र सम्बद्धन गर्दै लगिनेछ ।

६

१३३

७२. गाँउपालिकाले सम्बन्धित आदिवासी जनजातिका जातिय संस्था र सरोकारवालाको सहकार्यमा जातिय संग्राहलय स्थापना र विकासमा सहयोग गरिनेछ ।
७३. बालमैत्री शासन प्रवर्द्धनका लागि “समृद्धिका पालक, हल्दीबारीका बालक” भन्ने नारालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यसका लागि गाँउपालिकाका प्रत्येक वडामा बाल क्लब गठन गरी सोही क्लब मार्फत बालबालिका लक्षित सबै प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ र गाँउपालिकाबाट गठन हुने टोल विकास संस्था, उपभोक्ता समिति लगायत अन्य समितिहरूमा कम्तीमा एक/एक जना बालबालिकाको प्रतिनिधित्वलाई सुनिश्चित गराइनेछ ।
७४. मधेशी, मुस्लिम तथा पिछडा वर्ग एवं अल्पसंख्यक समुदायको हक हितको संरक्षण, सम्बद्धन गर्दै सम्बन्धित वर्गको भाषा, कला, साहित्य, धर्मलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
७५. साहित्य र कलाकारिता मार्फत समेत कृषि र पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न “साहित्यिक मन, कृषि र पर्यटन” भन्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि यस क्षेत्रभित्र रहेका साहित्य र कलाकारितासँग सम्बन्धित व्यक्ति तथा संस्थाहरूको प्रतिभा प्रष्टुटन गर्न विभिन्न महोत्सवहरूको आयोजना गरिनेछ । यसका साथै यस्ता प्रतिभाहरूलाई सम्मान र पुरस्कृत गर्ने संस्कारको थालनी गरिनेछ ।
७६. एक व्यक्ति, एक फलफुलका विरूवाको नीति अवलम्बन गरिनेछ । यसका लागि नया बन्ने घरको इजाजत दिंदा उल्लेखित कुरा खुलाई अनुमति दिईनेछ, भने घर सम्पन्न प्रमाणपत्र लिन आउदा फलफुलका विरूवा आगन/करेसावारीमा रोपेको फोटो समेत पेश गर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ ।
७७. जलाधार क्षेत्र, सिमसार तथा पानीका मुहान/स्रोतलाई संरक्षण गरिनेछ ।
७८. जलवायु अनुकूलन खेती प्रणालीको विकासका लागि प्राविधिक सहयोग र सहजिकरण गरिनेछ ।
७९. कृषिबालिमा किटनासक औषधिको प्रयोगलाई नियन्त्रण र व्यवस्थापन गर्दै जैविक प्रविधिको विकासका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
८०. विपद् व्यवस्थापन कोषमा यस क्षेत्रमा रहेका सबै संघसंस्थाहरूको समेत अनिवार्य हिस्सेदारिता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने व्यवस्थाको आरम्भ गरिनेछ । निजी वन लगाउनका निमित्त प्रोत्साहन गरिनेछ ।
८१. प्रांगारिक कृषि प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
८२. गाउँको हरियाली प्रवर्द्धन गर्दै “सडक किनारा, खेती र घरआगनमा फलफुल र घाँसे प्रजातिका रूख” भन्ने नारालाई अभियानको रूपमा संचालन गरी गाँउपालिकालाई “हरियाली सहितको फलफुल र घाँसमा आत्मनिर्भर गाँउ” निर्माण गर्ने नीति अंगिकार गरिनेछ । व्यवसायिक पशुपालन गरी डाले घास लगाउने कृषकहरूलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिअनुदान दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
८३. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामूदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूले प्रचलित कानून बमोजिम विकी गर्ने पाउने काठहरू गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेको स्थानीय दररेट बमोजिम विकी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ । उल्लिखित समूहहरूले प्रचलित नियम बमोजिम पूर्वाधार विकास तथा गरीबी न्यूनीकरणका लागि विनियोजन तथा परिचालन गर्ने रकम गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको क्षेत्रमा मात्र लगानी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८४. “गाँउवासीका गुनासाहरू जनप्रतिनिधि र कर्मचारीसंग” भन्ने व्यवस्थाको आरम्भ गरिनेछ । यसका लागि हरेक महिनाको १ दिन स्थानीय एफ.एम.बाट लाइभ कार्यक्रम सञ्चालन गरी जनताका समस्या र गुनासाहरू सुन्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

८५. गाँउपालिका क्षेत्रभित्र भएका दाह संस्कार घाटहरुको स्तरोन्नती र विकास गर्दै लाने नीति अबलम्बन गरिनेछ । जसका लागि स्थानीयवासी, संघसंस्था तथा नीजि क्षेत्र समेतको सहकार्यमा दाह संस्कार घाट निर्माण र व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।
८६. गाँउपालिकाको सुरक्षा र हाटबजार व्यवस्थापनका लागि प्रचलित कानून बमोजिम गाउ प्रहरीको व्यवस्थापन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
८७. गाँउपालिका क्षेत्रमा कृयाशिल गैह सरकारी संस्था, सामूदायिक संघसंस्थाहरूले गाउ क्षेत्रमा कार्यक्रम तथा परियोजनाहरू संचालन गर्दा नेपाल सरकारको घोषित नीति बमोजिम गाँउपालिकाबाट स्वीकृति प्राप्त गरे पश्चात मात्र कार्यक्रम तथा परियोजना संचालन गर्न दिने नीतिलाई कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । उल्लेखित संस्थाहरूले संचालन गर्ने समान प्रकृतिका कार्यक्रम र परियोजनालाई गाँउपालिकाको स्वीकृति लिई संयुक्त रूपमा संचालन गराउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
८८. भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) र विद्युतिय घर नम्बर प्रणाली (DHNS) प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
८९. हल्दीबारी गाँउपालिका एप्स गाँउपालिकाले सञ्चालन गरी विविध गतिविधिहरूको सार्वजनिक गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । सम्बन्धित निकायसँग समेतको समन्वय एवम् साभेदारीमा सबै सरकारी तथा सामूदायिक निकायहरूसँग गाउपालिकाको सञ्जाल कायम गर्नका लागि आगामी आ.व.मा फाइबर विस्तारको कार्य अधि बढाइनेछ ।
९०. गाँउपालिका क्षेत्रमा ईलाका प्रहरी कार्यालय संचालन गर्नका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९१. गाँउपालिकाको सङ्कक क्षेत्रहरूलाई सुरक्षित बनाउनका लागि छाडा चौपाया नियन्त्रण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
९२. "मैले तिरेको कर, गाँउपालिकाको भर" भन्ने नारालाई स्थापित गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । यसका लागि प्रत्येक वडामा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने उत्कृष्ट ५ जना करदाताहरूको फोटो सम्बन्धित वडा मार्फत उत्कृष्ट करदाता भनी सार्वजनिक गरिनेछ ।
९३. पूर्व जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको ज्ञान र अनुभवलाई गाँउपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासका लागि उपयोग गर्दै जाने नीति अबलम्बन गरिनेछ । यसका लागि पूर्व जनप्रतिनिधिले आफ्नो कार्यकालमा भोगेका अनुभवहरूको संगालोको रूपमा एक कृति प्रकाशन गरिनेछ ।
९४. दलित समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा राजनैतिक लगायत अन्य क्षेत्रको सशक्तिकरणका लागि गाउपालिकाका सबै वडाहरूमा "एक उत्पीडित सशक्तिकरण केन्द्र" स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
९५. गाउपालिका स्तरीय रंगशाला स्थापनाका लागि आवश्यक कारबाही अधि बढाइनेछ ।
९६. पूर्वाधारसँग सम्बन्धित सभाबाट स्वीकृत सबै आयोजना तथा कार्यक्रमहरू प्रत्येक वर्षको वैशाख मसान्त भित्र सम्झौता गरि सक्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९७. "गरौ मिलाप, नगरौ विलाप" अभियानलाई तीव्रता दिई न्यायिक समिति, सुचीकृत मेलमिलाप केन्द्र लगायत सरोकारवालाको क्षमता विकास गर्दै न्यायिक समितिलाई आवश्यक स्रोतसाधनले सुसज्जित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९८. वडा नं. २ लाई चियाको सुपर जोनका रूपमा स्थापित गर्नका लागि नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ ।
९९. हल्दीबारी गाउपालिकालाई खुला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा गरिनेछ ।
१००. प्रथम गाउसभाले अखित्यार गरेका नीतिहरू क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

८

१०३।४३।

राजि प्रसाद लिम्खा
अध्यक्ष